

ABSTRAKT

V posledních letech se stále více ukazuje, že pracovní zátěž, stres a syndrom vyhoření u pracovníků záchranné služby mohou představovat velmi významné rizikové faktory, které se z hlediska užívání psychoaktivních látek mohou snadno stát faktory spouštěcími. Problematika užívání návykových látek v prostředí zdravotnické záchranné služby je v našich podmínkách dosud oblastí málo prozkoumanou a z pochopitelných důvodů velmi citlivou.

Náročné pracovní podmínky a působení chronického stresu u zdravotnických záchranářů, spojené s nedostatečnou podporou a péčí zaměstnávající organizace mají za následek vyčerpání a celkový distres, provázený rozvojem příznaků poruch psychického a fyzického zdraví. Tento stav může vést k užívání psychoaktivních látek jako negativní zvládací strategii.

Práce je psána teoreticko-kazuistickou formou a poukazuje na souvislost mezi chronickým působením stresorů spojených s výkonem profese zdravotnického záchranáře a užíváním psychoaktivních látek jako prostředku k zvládnutí a kompenzaci následků pracovního stresu a vyčerpání. Na podrobně zpracované kazuistice lze sledovat vznik a vývoj závislostního chování v širším kontextu, zejména však ve vazbě na zvládnutí akutního i chronického stresu z pracovní zátěže. Práce poukazuje na důležitost osvojení a systematické realizace preventivních strategií nejen ze strany zdravotnických záchranářů, ale i ze strany zaměstnávající organizace a současně upozorňuje na důležitost a vzhledem k charakteru profese i nezbytnost často podceňované psychosociální péče o zaměstnance záchranných služeb, jejíž pojetí a náplň se v rámci ČR u jednotlivých regionálních ZZS značně liší.

Klíčová slova: návykové látky - negativní zvládací mechanismy - pomáhající profese – stres - syndrom vyhoření - závislostní chování - zdravotnická záchranná služba